

УДК 351

Бухтатий Олександр Євгенійович

головний консультант Департаменту інформаційної політики
Адміністрації Президента України,
доцент кафедри інформаційної політики і технологій
Національної академії державного управління при Президентові України,
кандидат наук з державного управління

ЕВОЛЮЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Анотація. У статті здійснюється хронологічний аналіз етапів формування українського законодавства про електронне урядування та визначається механізм реального запровадження в Україні елементів електронного уряду.

Ключові слова: електронний документ, електронне урядування, електронний цифровий підпис.

Бухтатый А. Е. Эволюция украинского законодательства электронного государственного управления: проблемы и перспективы

Аннотация. В статье осуществляется хронологический анализ этапов формирования украинского законодательства об электронном управлении и определяется механизм реального внедрения в Украине элементов электронного правительства.

Ключевые слова: электронный документ, электронное управление, электронная цифровая подпись.

Bukhtatyi A. E. Evolution of Ukrainian E-government legislation: problems and prospects

Annotation: The article performs the chronological analysis of the stages of Ukrainian e-government legislation formation and determines the mechanism of real implementation of e-government elements in Ukraine.

Keywords: electronic document, electronic government, digital signature.

Постановка проблеми у загальному вигляді. У контексті євроінтеграції України актуалізується проблема вивчення досвіду становлення інформаційного суспільства у країнах-членах Європейського Союзу, а також імплементації норм правових актів ЄС в інформаційне законодавство України.

У переліку пріоритетів стратегічного розвитку України особливе місце посідають питання захисту прав, свобод і безпеки громадян в інформаційній сфері, відмова від ідей тотального інформаційного контролю та розвиток інноваційних галузей економіки, зокрема вітчизняної індустрії

інформаційних технологій, надання послуг та виробництво програмної продукції.

За часів незалежності України галузь інформаційних технологій розвивалася практично без підтримки з боку держави, роль якої переважно зводилася до збору статистичних відомостей, які часто не відбивали реального стану справ. Основний комплекс переваг інформаційних технологій практично не застосовується в системі державного управління, взаємовідносини державних органів відбуваються у формі «паперових» комунікацій, що не відповідає ані сучасним викликам, ані потребам суспільства.

Актуальність дослідження полягає в потребі з'ясування природи і причин невдач вищих органів державної влади у сфері впровадження електронного урядування та пошуку механізмів підвищення ефективності системи державного управління, зокрема шляхом удосконалення системи та структури органів виконавчої влади, підвищення якості державних послуг, широкого запровадження елементів електронного урядування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що проблематиці електронних технологій як чиннику суспільних перетворень присвятила свої роботи ціла плеяда українських науковців та державних діячів: М. Ожеван, С. Гнатюк, Т. Ісакова, Д. Дубов, В. Семеновенко, А. Семенченко, І. Рубан, С. Дзюба та ін. Так, автори наголошують, що у сфері управління вертикально орієнтовані структури поступаються місцем горизонтальним і ситуативно-мережевим, а на зміну лінійним кібернетичним методам «наукового управління» приходять нелінійні синергетичні методи, засновані на регулюванні, самоуправлінні, самопроектюванні тощо [4, с. 25].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Однак недостатньо вивченим залишається механізм реального запровадження в Україні елементів електронного уряду.

Формулювання цілей статті. Зважаючи на зазначене, слід поставити за мету дослідити здійснення хронологічного аналізу етапів формування українського законодавства про електронне урядування та визначити механізм підвищення ефективності системи державного управління, зокрема шляхом удосконалення системи та структури органів виконавчої влади, реального запровадження елементів електронного уряду.

Виклад основного матеріалу. 2013 року за результатами міжнародних досліджень рейтинги України за окремими індексами, що стосуються впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, становили неприпустимо низькі показники, за яких вірогідність успішного впровадження електронного урядування є досить малоюмовірною, а саме:

- ✓ індекс технологічної готовності 2011 – 2012 (WEF Technological Readiness Index) – 82 місце із 142 держав;
- ✓ індекс мережевої готовності 2011 – 2012 (WEF Networked Readiness Index) – 75 місце із 142 держав;
- ✓ готовність уряду (Government readiness) – 122 місце із 138 держав;
- ✓ використання урядом інформаційно-комунікаційних технологій (Government usage) – 75 місце із 138 держав;
- ✓ рейтинг за електронною готовністю 2010 (EIU eReadiness Ranking) – 64 місце із 70 держав;
- ✓ індекс електронного уряду ООН 2012 (UN e-Government Index) – 68 місце із 193 держав [33].

Водночас належне урядування на нинішньому етапі розвитку державного управління та сучасних інформаційних технологій неможливе без ефективних і дієвих інструментів електронного урядування, що не лише автоматизують класичні державні послуги, а й суттєво трансформують саму систему державного управління, сприяють посиленню його прозорості, зменшують потенційний корупційний складник.

Зазначимо, що в редакції 1992 року Закону України «Про інформацію» поняття «електронне врядування» не згадується взагалі. Лише 2011 року в новій редакції зазначеного Закону питання розвитку електронного урядування було визначено одним з основних напрямків державної інформаційної політики [9].

Аналіз законодавчої бази засвідчує, що першу спробу активізації державних органів у питаннях впровадження електронного урядування можна датувати 2003-2004 роками. 5 травня 2003 року розпорядженням Кабінету Міністрів України № 259-р було затверджено Концепцію формування системи національних електронних інформаційних ресурсів. Державному комітету зв'язку та інформатизації України у тримісячний термін доручається розробити заходи на виконання зазначеної Концепції.

Уперше було законодавчо визначено, що система національних ресурсів – це організована за єдиною технологією сукупність національних ресурсів, необхідних для розв'язання завдань соціально-економічного розвитку держави та внесених до Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів.

У результаті реалізації Концепції очікувалося досягти:

- підвищення рівня інформаційної безпеки держави;
- прискорення впровадження «електронного урядування», підвищення прозорості та відкритості роботи органів державної влади;
- розвитку та гармонізації нормативно-правової бази, пов'язаної з ресурсами, з міжнародним правом;
- підвищення рівня інформаційної культури та загального освітнього рівня населення [17].

22 травня 2003 року Законом України «Про електронні документи та електронний документообіг» встановлено основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів [13].

Цього ж дня з прийняттям Закону України «Про електронний цифровий підпис» визначено правовий статус електронного цифрового підпису та законодавчо врегульовано відносини, що виникають при використанні електронного цифрового підпису [12].

Загалом відносини, пов'язані з електронним документообігом і використанням електронних документів, регулюються Конституцією України, Цивільним кодексом України, законами України «Про інформацію», «Про захист інформації в автоматизованих системах», «Про державну таємницю», «Про телекомунікації», «Про обов'язковий примірник документів», «Про Національний архівний фонд та архівні установи», цими законами, а також іншими нормативно-правовими актами.

Аналіз підзаконних актів засвідчує, що майже рік знадобився уряду України та відповідним центральним органам виконавчої влади для розроблення і прийняття відповідних підзаконних актів. Так, постановою Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 року № 680 затверджено Порядок засвідчення наявності електронного документа (електронних даних) на певний момент часу.

Крім того, було прийнято такі постанови Кабінету Міністрів України:

- від 13 липня 2004 р. № 903 «Про затвердження Порядку акредитації центру сертифікації ключів»;
- від 28 жовтня 2004 р. № 1451 «Про затвердження Положення про центральний засвідчувальний орган»,
- від 28 жовтня 2004 р. № 1452 «Про затвердження Порядку застосування електронного цифрового підпису органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності»,
- від 28 жовтня 2004 р. «Про затвердження Порядку обов'язкової передачі документованої інформації»;

– від 28 жовтня 2004 р. «Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади».

На виконання останньої постанови наказом Державного комітету архівів України від 25 квітня 2005 року затверджено Порядок зберігання електронних документів в архівних установах [22].

Водночас відбувалися зміни в системі центральних органів виконавчої влади, на які покладались функції з інформатизації та впровадження електронного урядування. Так, Указом Президента України від 27 серпня 2004 року ліквідовано Держкомзв'язку та покладено його функції на Міністерство транспорту та зв'язку України.

Насамперед це стосувалося забезпечення координації діяльності органів виконавчої влади, пов'язаної зі створенням та інтеграцією електронних інформаційних систем і ресурсів в Єдиний веб-портал органів виконавчої влади та наданням інформаційних та інших послуг через електронну інформаційну систему «Електронний Уряд».

Другим етапом, на нашу думку, слід уважати період 2007-2010 років. Основні стратегічні цілі розвитку інформаційного суспільства в Україні було визначено Законом України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки». Зокрема, це стосується використання ІКТ для вдосконалення державного управління, відносин між державою і громадянами, становлення електронних форм взаємодії між органами державної влади й органами місцевого самоврядування і фізичними та юридичними особами [27].

Цими засадами визнавалося за необхідне здійснення законодавчого забезпечення розвитку інформаційного суспільства, а саме «підготувати та внести зміни до законодавства з питань інформатизації, зокрема з урахуванням вимог щодо: надання органами державної влади та органами місцевого самоврядування юридичним та фізичним особам інформаційних

послуг з використанням мережі Інтернет; запровадження електронного документообігу та електронного цифрового підпису» [27].

26 березня 2008 року рішенням Уряду на базі управління інформатизації Державного департаменту з питань зв'язку та інформатизації, що ліквідувався, утворено Державний комітет інформатизації України як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовувалася і координувалася Кабінетом Міністрів України через Міністра транспорту та зв'язку.

Зазначимо, що з 1998 року інформатизація України мала відбуватися відповідно до Національної програми інформатизації, згідно з якою затверджувалися завдання. Водночас у положеннях Закону України «Про Національну програму інформатизації» (04.02.1998) не згадується про електронне врядування.

Лише через десять років у переліку завдань Національної програми інформатизації, визначених на 2008 рік, з'являються завдання Держкомінформатизації щодо розроблення методичної і методологічної бази з питань електронних форм взаємодії між органами державної влади та органами місцевого самоврядування і фізичними та юридичними особами, які полягають у розробленні і затвердженні:

- переліку базових адміністративних послуг, що надаються органами виконавчої влади через Інтернет (офіційні веб-сайти), зокрема з використанням електронного цифрового підпису;

- загальних вимог щодо надання адміністративних послуг через Інтернет;

- регламенту обміну інформацією між органами виконавчої влади під час надання адміністративних послуг через Інтернет;

- технічних умов на створення системи обміну документами між органами виконавчої влади під час надання адміністративних послуг через Інтернет;

– рекомендацій щодо розроблення (адаптації) стандартів надання адміністративних послуг через Інтернет [19].

Крім того, було визначено за потрібне створення інфраструктури системи електронного цифрового підпису, до яких віднесено типові регламенти, технологічні схеми та технічні специфікації для системи електронного документообігу з використанням електронного цифрового підпису [19]. Державному комітету інформатизації України доручалося розробити проект концепції впровадження електронного урядування з урахуванням результатів аналізу досвіду іноземних держав [19].

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 вересня 2009 р. № 1087-р «Деякі питання організації електронного документообігу та звітності» міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади було поставлено завдання розмістити в місячний строк на власних веб-сайтах електронні форми звітних документів, що подаються суб'єктами господарювання, та забезпечити їх постійне оновлення. Держкомінформатизації та Держспецзв'язку у тримісячний строк розробити і подати проект Концепції Закону України «Про інформаційну систему “Електронний Уряд”» на розгляд Кабінетові Міністрів України.

2010 року Урядом підтримано пропозицію Державного комітету інформатизації щодо реалізації 2010 року пілотного проекту впровадження технологій електронного урядування в органах державної влади та органах місцевого самоврядування (далі – пілотний проект) з метою створення організаційно-правових, науково-технічних та фінансово-економічних умов для розвитку інформаційного суспільства [7], що реалізовувався в Дніпропетровській області.

Державному комітету інформатизації доручено подати до кінця 2010 року Кабінету Міністрів України проекти нормативно-правових актів щодо поширення досвіду реалізації пілотного проекту, упровадження в

органах державної влади та органах місцевого самоврядування технологій електронного урядування.

На виконання зазначеного акта Дніпропетровською облдержадміністрацією прийнято розпорядження від 18 листопада 2010 року «Про організацію регіонального інформаційно-ресурсного центру при Дніпропетровській облдержадміністрації “Відкрита влада”».

А наступного місяця – 13 грудня 2010 року – розпорядженням Кабінету Міністрів схвалено Концепцію розвитку електронного урядування в Україні. Цим актом у практику вітчизняної юриспруденції було введено визначення «електронне урядування» (форма організації державного управління, що сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій для формування нового типу держави, орієнтованої на задоволення потреб громадян). Крім того, зазначалося, що головною складовою електронного урядування є електронний уряд, який розглядається як «єдина інфраструктура міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання» [31].

Державний комітет інформатизації вкотре було реорганізовано. Спочатку на Державний комітет України з питань науки, інновацій та інформатизації, а з 9 грудня 2010 року – на Державне агентство України з питань науки, інновацій та інформатизації.

Очевидно, що впровадження електронного урядування передбачає створення якісно нових форм організації діяльності органів державної влади й органів місцевого самоврядування, їх взаємодію з громадянами та суб'єктами господарювання шляхом надання доступу до державних інформаційних ресурсів, можливості отримувати електронні адміністративні послуги, звертатися до органів державної влади та органів місцевого

самоврядування з використанням Інтернету. Основними принципами електронного урядування є такі: прозорість і відкритість; конфіденційність та інформаційна безпека; єдині технічні стандарти і взаємна сумісність; орієнтованість на інтереси і потреби споживачів послуг.

Починаючи з 2010 року, концепція визначала три етапи реалізації. Так, на третьому етапі – у 2014-2015 роках – передбачалося створити:

- об'єднані веб-портали органів виконавчої влади, призначені для проведення відповідних трансакцій;

- єдину інформаційно-телекомунікаційну інфраструктуру органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

- Єдиний веб-портал електронного урядування як єдине місце доступу до всіх видів електронних послуг для громадян та суб'єктів господарювання з урахуванням потреб громадян і функціональних аспектів;

- Національний депозитарій електронних інформаційних ресурсів.

Водночас слід наголосити на відсутності єдиного бачення і розуміння суті й мети електронного урядування на різних щаблях влади, про що свідчить неузгодженість у прийнятих нормативно-правових актах та інших урядових документах.

Так, у Посланні Президента України до Верховної Ради України 2011 року було наголошено на потребі завершення «формування нормативно-правової бази електронного урядування. Насамперед, має бути прийнята відповідна Концепція (яка на той час була вже прийнята! – авт.) та план заходів з її реалізації, на основі яких може бути розпочато процес втілення ідеї електронного урядування. Зокрема, слід запровадити електронний документообіг та електронний цифровий підпис в органах державної влади, а також практику надання державних послуг в електронній формі» [5].

Крім того, викликають подив і положення на той час «головного реформаторського документа» – Національного плану дій на 2011 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне

суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», затвердженого Президентом України, яким визначалося завдання щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні, зокрема щодо побудови впродовж року основних системоутворювальних елементів системи «Електронний Уряд».

Затвердженим Урядом Планом заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні було визначено 16 завдань, реалізація яких мала завершитися у 2014-2015 роках, зокрема:

- створити інтерактивну систему проведення оцінки електронної готовності України;

- забезпечити координацію діяльності щодо підвищення рівня професійної компетентності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань впровадження електронного урядування;

- забезпечити нормативне врегулювання питання створення єдиної інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

- забезпечити розвиток і стандартизацію інфраструктури відкритих ключів та надання послуг електронного цифрового підпису;

- забезпечити впровадження в діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування типових організаційно-технічних рішень у сфері електронного урядування, зокрема розробити регламенти взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів органів виконавчої влади з інформаційною системою електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів;

- забезпечити впровадження комплексної системи захисту інформації в системі електронної взаємодії органів виконавчої влади;

- забезпечити підключення до системи електронної взаємодії органів виконавчої влади систем електронного документообігу обласних, Київської міських держадміністрацій [20].

Відзначимо, що Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 20 жовтня 2011 р. було затверджено Вимоги до форматів даних електронного документообігу в органах державної влади [8]. Цей документ було розроблено відповідно до статті 9 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» (2003 р.).

Найбільш амбітними, на нашу думку, були завдання, визначені в розпорядженні Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. «Питання впровадження системи електронної взаємодії органів виконавчої влади», згідно з якими Секретаріату Кабінету Міністрів України разом з Державним агентством з питань науки, інновацій та інформатизації доручалося забезпечити надсилання центральним органам виконавчої влади листів та інших документів, що створені в Секретаріаті і не містять інформації з обмеженим доступом, упродовж I кварталу 2012 р. одночасно в паперовій та електронній формі через систему, а з 1 квітня 2012 р. – виключно в електронній формі через систему з використанням електронного цифрового підпису; створення документів постійного зберігання одночасно в паперовій та електронній формах [6].

Зазначимо, що в Національному плані дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» було включено розділ «Розбудова електронного урядування», який визначав такі завдання:

- реалізація системи електронної взаємодії державних баз даних;
- схвалення Концепції створення та функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних баз даних;
- видання Кабінетом Міністрів України актів з питань функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних баз даних;

– внесення на розгляд Верховної Ради України проекту Закону України щодо врегулювання питань роботи інформаційної системи електронної взаємодії державних баз даних;

– упровадження інформаційної системи електронної взаємодії державних баз даних.

Крім того, у жовтні 2012 року мав завершитися процес забезпечення електронної взаємодії між центральними органами виконавчої влади та обласними, державними адміністраціями [25].

Ще одним актом 2012 року – Указом Президента України «Про Стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації» – визначалася потреба розвитку механізмів електронного урядування та електронної демократії [29].

Розглядаючи проблемні питання впровадження електронного урядування, слід звернути увагу на питання фінансового забезпечення. Так, 14 березня 2012 р. Урядом затверджено порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» та автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності».

Цей Порядок визначав механізм використання 50 млн. гривень, передбачених у державному бюджеті за бюджетною програмою «Національна програма інформатизації, створення електронної інформаційної системи “Електронний Уряд”», створення автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності» [21]. Бюджетні кошти спрямовувалися на:

1) створення складових інформаційної системи «Електронний Уряд», а саме на:

– адміністрування та забезпечення функціонування системи електронної взаємодії органів виконавчої влади;

– забезпечення функціонування єдиного інформаційного веб-ресурсу звернень громадян до органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

– створення, упровадження та забезпечення функціонування системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів;

2) створення автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності»;

3) розроблення нормативно-технічної документації щодо створення, упровадження та забезпечення функціонування інформаційних систем органів виконавчої влади [21].

Зазначимо, що 2013 року в Щорічному посланні Президента України стверджувалося, що «у 2012 році Україна здійснила низку заходів, спрямованих і на впровадження принципів інформаційного суспільства загалом, і на розвиток електронного урядування як одного з його головних компонентів. Передусім ідеться про розроблену Державним агентством з питань науки, інновацій та інформатизації України «Стратегію розвитку інформаційного суспільства в Україні», у якій розбудова електронного урядування визначена однією зі стратегічних цілей. Важливим є той факт, що цей документ було створено за участю представників громадянського суспільства та науковців. Суттєві зрушення спостерігаються і в упровадженні сучасних форм ведення електронного документообігу. Майже всі відомства до кінця 2012 р. вже були підключені до системи електронної взаємодії, також було створено технологічні умови для роботи держчиновників із листами, електронними документами, постановами та розпорядженнями КМУ, які не містять інформації з обмеженим доступом» [11].

На той час в Україні склалися, зокрема, такі умови для якісних змін у сфері інформатизації:

– державні органи майже повним обсягом забезпечені обчислювальною технікою і базовим програмним забезпеченням;

– ужито заходів щодо створення телекомунікаційної інфраструктури для забезпечення діяльності державних органів, зокрема для підключення до Інтернету всіх центральних органів виконавчої влади та переважної більшості їх територіальних органів;

– упроваджено значну кількість комплексних інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних систем, зокрема систем відомчого електронного документообігу, автоматизації типової діяльності (кадровий та бухгалтерський облік, інші облікові функції) та систем підтримки прийняття управлінських рішень;

– у переважної більшості державних службовців сформовано базові навички використання інформаційних технологій.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 липня 2012 р. № 670 «Деякі питання електронної взаємодії органів виконавчої влади» затверджено Положення про систему електронної взаємодії органів виконавчої влади та встановлено, що до 1 жовтня 2012 року міністерства, центральні органи виконавчої влади та державної адміністрації мають ужити заходів щодо приведення власних систем електронного документообігу відповідно до вимог до форматів даних електронного документообігу в органах державної влади для забезпечення роботи із системою електронної взаємодії органів виконавчої влади. Крім того, Адміністратором системи визначено державне підприємство «Державний центр інформаційних ресурсів України», що належить до сфери управління Держінформнауки [3].

5 вересня 2012 року Урядом України схвалено Концепцію створення та функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, якою Державному агентству з питань науки, інновацій та інформатизації разом з іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади доручалося розробити та подати в місячний строк Кабінетові Міністрів України план заходів щодо реалізації Концепції.

Цим актом визначено, що головною складовою електронного урядування має стати система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів.

28 листопада 2012 р. запроваджено Національну систему індикаторів розвитку інформаційного суспільства, серед яких й індикатор «рівень розвитку електронного урядування» [14].

Дорученням Президента України від 7 грудня 2012 року Кабінету Міністрів ставилося завдання до 1 лютого 2013 року забезпечити розроблення і затвердження державної цільової програми створення та функціонування інформаційної системи надання адміністративних послуг на період до 2017 року, передбачивши зокрема заходи зі створення та забезпечення функціонування:

- системи електронної міжвідомчої взаємодії;
- Єдиного державного порталу адміністративних послуг;
- системи інформаційної підтримки надання адміністративних послуг (цілодобова Урядова телефонна довідка).

Вищим керівництвом держави визнавалося, що єдина інфраструктура міжвідомчої інформаційної взаємодії державних органів та суб'єктів господарювання із застосуванням інформаційних технологій не створена, при цьому Єдиний веб-портал органів виконавчої влади, який має бути основою інтегрованої системи «Електронний Уряд», виконує переважно презентаційну та інформаційну функції.

Головною причиною такого стану справ визнавалася невизначеність правових засад та організаційно-технічних рішень щодо забезпечення впровадження електронного урядування, відсутність єдиного підходу до застосування інструментів і механізмів організації та координації діяльності державних органів у сфері інформатизації. Основними причинами виникнення проблеми було визнано:

– використання електронних інформаційних систем та баз даних державних органів, взаємодія яких з ресурсами інших державних органів не була передбачена під час їх проектування;

– відсутність системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, упровадження та функціонування якої забезпечує створення, використання, обмін та збереження інформації.

Наказом Міністерства освіти і науки України від 6 вересня 2013 року затверджено Методику формування індикаторів розвитку інформаційного суспільства, якою запропоновано рівень розвитку електронного урядування визначати на основі детального аналізу сайтів органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх інформативності та корисності з погляду одержання потрібних даних, документів, реалізації адміністративних послуг, простоти цього процесу, наявності інтернет-приймалень, наявності науково-дослідних програм у сфері ІТ за регіонами тощо. Кількісні оцінки визначаються за допомогою такої таблиці:

Таблиця 1

Співвідношення якісних і кількісних оцінок національної системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства [18]

Контрольні показники та індикатори розвитку інформаційного суспільства	Кількісна оцінка
Дуже низький	0,05
Низький	0,15
Середній	0,45
Високий	0,7
Дуже високий	0,9

Рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання в сфері зв'язку та інформатизації, 13 грудня 2012 року схвалено Вимоги до єдиної інформаційно-комунікаційної платформи органів державної влади, метою якої є побудова базової інфраструктури електронного урядування.

Національний план дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство,

конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» містив розділ «Електронне урядування», основні положення якого наведені у таблиці 2.

Таблиця 2

Удосконалення законодавства у сфері електронного урядування

Мета	Завдання
Удосконалення законодавства у сфері інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ)	Розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України щодо впорядкування розроблення та реалізації ІКТ-проектів, передбачивши, зокрема: <ul style="list-style-type: none">– визначення загальних правил розроблення та впровадження ІКТ-проектів;– чітке розмежування повноважень державних органів щодо реалізації механізмів упровадження ІКТ-проектів в органах державної влади;– визнання такими, що втратили чинність, законів України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» та «Про Національну програму інформатизації»
	Розроблення та ухвалення Кабінетом Міністрів України Концепції використання інформаційних технологій в органах державної влади, передбачивши зокрема: <ul style="list-style-type: none">– принципи впровадження інформаційних систем в органах державної влади;– урегулювання питання стандартизації програмного та апаратного забезпечення, що використовується органами державної влади;– правила розміщення інформації на офіційних сайтах органів державної влади
	Розроблення та затвердження Кабінетом Міністрів України нової редакції Плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні.
Удосконалення державного	Внесення на розгляд Верховної Ради України проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про

<p>регулювання та контролю за додержанням законодавства про електронний цифровий підпис</p>	<p>електронний цифровий підпис», передбачивши зокрема: – строк проведення акредитації центрів сертифікації ключів, термін дії свідоцтв про таку акредитацію, процедуру акредитації центрів сертифікації ключів, створюваних органами державної влади; – здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства у сфері послуг електронного цифрового підпису.</p> <p>Видання Кабінетом Міністрів України акта про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України, зокрема до Порядку засвідчення наявності електронного документа.</p> <p>Видання Кабінетом Міністрів України акта щодо програмного документа зі стандартизації інфраструктури відкритих ключів та надання послуг електронного цифрового підпису.</p>
---	---

Наказом Міністерства юстиції України від 10 квітня 2013 року затверджено Концепцію реформування законодавства у сфері використання інфраструктури відкритих ключів та надання електронних довірчих послуг, якою визначалося:

– визнання юридичної значущості отриманих кваліфікованих електронних довірчих послуг і забезпечення належної довіри фізичних та юридичних осіб до таких послуг і, як наслідок, їх активне впровадження та використання;

– використання всіх можливостей інфраструктури відкритих ключів, її стандартизація та розбудова електронних довірчих послуг для здійснення ефективного електронного урядування, зокрема надання адміністративних послуг в електронному вигляді, запровадження електронного нотаріату, масове використання електронного документообігу, дальший інтенсивний розвиток електронного судочинства, електронних закупівель, електронного архіву тощо;

– визнання в Україні іноземних кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів та кваліфікованого електронного підпису, що забезпечить активний розвиток транскордонного співробітництва й інтеграцію України у світовий електронний інформаційний простір [16].

15 травня 2013 року Кабінетом Міністрів України схвалено Стратегію розвитку інформаційного суспільства в Україні, відповідно до якої було визначено, що уповільнено та недостатньо координується процес впровадження електронного урядування, і наголошувалося на існуванні на вищевказаних уже «традиційних» причин, а саме:

– результати розроблення і впровадження на замовлення державних органів інформаційно-комунікаційних технологій не завжди мають системний характер;

– органи місцевого самоврядування порівняно з центральними органами виконавчої влади мають значно нижчий рівень інформаційно-технологічного забезпечення адміністративно-управлінських процесів;

– відсутній системний підхід до впровадження електронного документообігу;

– не забезпечено надходження та постійне архівне зберігання електронних документів з електронним цифровим підписом;

– низьким є рівень комп'ютерної грамотності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування;

– зберігається цифрова нерівність у використанні інформаційно-комунікаційних технологій.

Зазначеним документом визначалися контрольні показники та індикатори розвитку інформаційного суспільства, які, зокрема, наступного року (2015 році – авт.) передбачають суттєве підвищення позицій України в міжнародному рейтингу інформатизації (табл. 3).

Таблиця 3

Контрольні показники та індикатори розвитку інформаційного суспільства

Найменування індексу	2015	2020
Глобальний індекс конкурентоспроможності (WEF Global Competitiveness Index)	65 місце	50 місце
Індекс технологічної готовності (WEF Technological Readiness Index)	65 місце	50 місце
Індекс мережевої готовності (WEF Networked Readiness Index)	65 місце	60 місце
Готовність уряду (Government readiness)	90 місце	60 місце
Використання урядом інформаційно-комунікаційних технологій (Government usage)	65 місце	55 місце
Частка користувачів Інтернетом, у відсотках	50	75
Частка електронного документообігу між органами державної влади в загальному обсязі документообігу, у відсотках	50	75
Показник охоплення населення цифровим наземним ефірним телерадіомовленням, зокрема телебаченням високої чіткості, у відсотках	50	100

21 листопада 2013 р. Кабінетом Міністрів України утворено Міжгалузеву раду з питань розвитку електронного урядування [10], основним завданням якої є підготовка та подання Уряду України пропозицій щодо реалізації державної політики з питань розвитку електронного урядування та інтеграції України до глобального інформаційного простору.

Проте зазначені вище заходи не забезпечили виконання завдань, про що свідчать результати парламентських слухань «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні» 3 липня 2014 року.

У Рекомендаціях Кабінету Міністрів України ставилося завдання до 1 грудня 2014 року проінформувати Верховну Раду України про стан її реалізації, зокрема:

– розробити проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», спрямований на розвиток інформаційного суспільства;

– розробити оновлену концепцію державної інформаційної політики України;

– підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України загальнодержавну програму розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2016-2020 роки;

– розробити державну програму впровадження інформаційних комунікаційних технологій (ІКТ) як мотиваційну базу їх розвитку та перетворення на один із головних чинників зростання інноваційного, соціально-економічного та культурно-освітнянського потенціалу держави в умовах інформаційного суспільства [28].

Постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2014 р. № 255 Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації перейменовано на Державне агентство з питань електронного урядування. Установлено, що діяльність цього агентства спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Віце-прем'єр-міністра України – Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства.

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади із забезпечення формування державної політики у сфері інформатизації, електронного урядування, формування і використання

національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства [1].

Іншою постановою Кабінету Міністрів України – «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року» – визначено пріоритетні напрямки розвитку регіонів, зокрема щодо підвищення ефективності діяльності місцевих держадміністрацій, удосконалення взаємовідносин між місцевими держадміністраціями та фізичними і юридичними особами шляхом упровадження системи електронного урядування [15].

Здійснений хронологічний та контентний аналіз нормативно-правової бази становлення і впровадження в Україні електронного урядування дає підстави зробити висновки щодо їх фрагментарності і хаотичності. Упровадження інформаційних технологій у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, рівень якого є незначним, у більшості випадків не має системного характеру.

Державними органами проводиться робота з опрацювання документів переважно в паперовому вигляді, що значно ускладнює оперативне вжиття заходів для вирішення проблемних питань, своєчасне надання адміністративних послуг та інформації з питань діяльності державних органів.

9 грудня 2014 року Верховною Радою України затверджено Програму діяльності Кабінету Міністрів України, якою передбачається запровадження електронного урядування (2015-2016 роки), а саме:

- запровадження надання електронних безконтактних послуг (2015-2016 роки);
- електронна ідентифікація та електронний підпис громадянина (до 2017 року);
- відмова від паперового документообігу (2015-2016 роки);

- розроблення та сприяння прийняттю Закону про єдину систему електронної взаємодії (2015 рік);
- розроблення та сприяння прийняттю Закону про відкриті дані (2015 рік) [34].

Водночас потрібно зазначити, що чинні нормативно-правові акти, незважаючи на їх певну декларативність, створюють правові підстави для широкого використання в державному управлінні ІТ-технологій, електронного документообігу та електронної взаємодії органів державної влади.

Водночас вони залишаються невідповідними реальним потребам громадян: замість використання ІТ-технологій для спрощення процедур надання адміністративних послуг державні органи лише імітують процеси впровадження принципів електронного врядування.

Фактично, розпочавшись десятиріччя тому, процес упровадження електронного урядування й досі перебуває на стадії «організаційного періоду». Усі законодавчі рішення про перехід на електронні документи з «1 числа N-місяця N-року» залишаються популістськими та не мають шансів на практичну реалізацію.

На наш погляд, процес упровадження електронного урядування мусить розпочатися на найвищому рівні виконавчої влади – у Будинку Уряду, де має бути створено перший електронний документ, на який буде накладено електронну резолюцію Прем'єр-міністра України та який буде в установленому порядку передано на зберігання до Державної архівної служби України.

Парадоксально, але найбільшою проблемою у цій сфері є надмірна затеоретизованість, загальність і непослідовність. Відсутнє чітке уявлення та розуміння природи електронного урядування, електронної демократії. Перший крок до їх реального упровадження – електронного документообігу

– гальмується насамперед на рівні вищого органу в системі органів виконавчої влади – Кабінеті Міністрів України.

Таблиця 3

Ієрархічна структура документів, якими врегульовуються питання впровадження електронного врядування в Україні

Стратегія:	– послання Президента України про внутрішнє та зовнішнє становище України;
	– про розвиток інформаційного суспільства;
	– про державну політику сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні;
	– про регіональний розвиток на період до 2020 року.
Політичне рішення:	– Коаліційна угода 2014 року
ПРОГРАМА:	– діяльності Кабінету Міністрів України на 2015 рік
КОНЦЕПЦІЯ:	– розвитку електронного урядування в Україні
	– формування системи національних електронних інформаційних ресурсів
	– розвитку електронного урядування в Україні
	– створення та функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів
	– реформування законодавства у сфері використання інфраструктури відкритих ключів та надання електронних довірчих послуг
ЗАСАДИ:	«Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки»
	«Про електронні документи та електронний документообіг»
	«Про електронний цифровий підпис»
	«Національний план дій» (на 2012, 2013, 2014 рр)
ПРОГРАМА:	«Національна програма інформатизації»
	«Державна цільова програма інформування громадськості з питань європейської інтеграції України»
ПОРЯДОК:	– засвідчення наявності електронного документа (електронних даних) на певний момент часу
	– акредитації центру сертифікації ключів
	«Про центральний засвідчувальний орган»

	– застосування електронного цифрового підпису органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності
ПОРЯДОК	– здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади
	– зберігання електронних документів в архівних установах
	– організації електронного документообігу та звітності
	– реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні
	– упровадження системи електронної взаємодії органів виконавчої влади
	– використання коштів, передбачених у державному бюджеті для створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд» та автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності»
	– формування індикаторів розвитку інформаційного суспільства
ІНДІКАТОРИ:	– єдиної інформаційно-комунікаційної платформи органів державної влади
	«Національна система індикаторів розвитку інформаційного суспільства»
	– форматів даних електронного документообігу в органах державної влади
Державні, консультативно-дорадчі органи:	Державне агентство з питань електронного урядування України
	Міжгалузева рада з питань розвитку електронного урядування

Висновки з даного дослідження та перспективи подальших розвідок. На нашу думку, існує потреба у відході від «декларативного електронного урядування» та розробленні в електронному вигляді і ухваленні відповідного рішення Уряду України. Зазначеним актом мають бути визначено завдання міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади щодо впровадження електронного документообігу та

відповідного звітування в електронній формі про отримані результати, на основі яких здійснюватимуться далі дослідження та вироблятимуться пропозиції щодо впровадження в Україні системи електронного урядування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Деякі питання діяльності центральних органів виконавчої влади. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 2014 р. № 255 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 59. – Ст. 1597.
2. Деякі питання організації електронного документообігу та звітності. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 вересня 2009 р. № 1087-р // Урядовий кур'єр. – 2009. – № 171.
3. Деякі питання електронної взаємодії органів виконавчої влади. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2012 р. № 670 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 56. – Ст. 2249
4. Інформаційні технології як фактор суспільних перетворень в Україні : зб. аналіт. доп. / [М. А. Ожеван, С. Л. Гнатюк, Т.О. Ісакова] ; за заг. ред. Д. В. Дубова. – К. : НІСД, 2011. – 96 с.
5. Модернізація України – наш стратегічний вибір. Послання Президента України до Верховної Ради України. – К. : НІСД, 2011. – 416 с.
6. Питання впровадження системи електронної взаємодії органів виконавчої влади. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363-р // Офіційний вісник України. – 2012. – № 5. – Ст. 180.
7. Питання реалізації пілотного проекту впровадження технологій електронного урядування. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 березня 2010 р. № 360-р // Офіційний вісник України. – 2010. – Ст. 806.
8. Про вимоги до форматів даних електронного документообігу в органах державної влади. Формат електронного повідомлення [Електронний ресурс]. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 20 жовтня 2011 р. № 1207. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1306-11>
9. Про внесення змін до Закону України «Про інформацію». Закон України від 13 січня 2011 року № 2938-VI // Офіційний вісник України. – 2011. – № 10. – Ст. 445.
10. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2009 р. № 4. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2013 р. № 855 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 92. – Ст. 3399.
11. Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2013 році : Щорічне послання Президента України до Верховної Ради України. – К. : НІСД, 2013. – 576 с.
12. Про електронний цифровий підпис. Закон України від 22 травня 2003 року № 852-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 25. – Ст. 1175
13. Про електронні документи та електронний документообіг. Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 25. – Ст. 1174.
14. Про запровадження Національної системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2012 р. № 1134 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 93. – Ст. 3782.
15. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385 // Офіційний вісник України. – 2014. – № 70. – Ст. 1966.

16. Про затвердження Концепції реформування законодавства у сфері використання інфраструктури відкритих ключів та надання електронних довірчих послуг [Електронний ресурс]. Наказ Міністерства юстиції України від 10 квітня 2013 р. № 668/5. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v668-323-13>
17. Про затвердження Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 травня 2003 р. № 259-р // Офіційний вісник України – 2003. – № 18-19. – Ст. 864.
18. Про затвердження Методики формування індикаторів розвитку інформаційного суспільства: Наказ Міністерство освіти і науки України від 6 вересня 2013 р. № 1271 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 76. – Ст. 2850.
19. Про затвердження переліку завдань (проектів) Національної програми інформатизації на 2008 рік, їх державних замовників та обсягів фінансування: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 р. N 1211-р // Офіційний вісник України. – 2008. – № 70. – Ст. 2366.
20. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2011 р. № 1014-р // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 200.
21. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для створення електронної інформаційної системи “Електронний Уряд” та автоматизованої системи “Єдине вікно подання електронної звітності”: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2012 р. № 236 // Офіційний вісник України. – 2012. № 23. – Ст. 881.
22. Про затвердження Порядку зберігання електронних документів в архівних установах: Наказ Державного комітету архівів України від 25 квітня 2005 року № 49 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 23. – Ст. 1324.
23. Про затвердження Порядку роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання [Електронний ресурс] : Проект наказу Міністерства юстиції України. – Режим доступу : http://www.archives.gov.ua/Problems/Elektronni_dok_poryadok.pdf
24. Про Національний план дій на 2011 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава»: Указ Президента України від 27 квітня 2011 р. № 504 // Офіційний вісник України. 2011. – № 33. – Ст. 1375.
25. Про Національний план дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава»: Указ Президента України від 12.03.2012 № 187 // Офіційний вісник Президента України. – 2012. – № 10. – Ст. 245.
26. Про Національний план дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава»: Указ Президента України від 12 березня 2013 р. № 128/2013 // Офіційний вісник Президента України. – 2013. – № 7. – Ст. 249.
27. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України 9 січня 2007 року № 537-V // Офіційний вісник України. – 2007. – № 8. – Ст. 273.
28. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні»: Постанова Верховної Ради України 3 липня 2014 року № 1565-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014 – № 33. – Ст. 1163.
29. Про Стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації: Указ Президента України від 24 березня 2012 р. № 212 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 26. – Ст. 966.

30. Про схвалення Вимог до єдиної інформаційно-комунікаційної платформи органів державної влади: Рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, від 13 грудня 2012 р. № 657 // Бюлетень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. – 2012. – № 12.
31. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2010 р. № 2250-р // Офіційний вісник України. – 2010. – № 97. – Ст. 3443.
32. Про схвалення Концепції створення та функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2012 р. № 634-р // Офіційний вісник України. – 2012. – № 67. – Ст. 2753.
33. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р // Офіційний вісник України. – 2013. – № 44. – Ст. 1581.
34. Програма діяльності Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2014 року // Урядовий кур'єр. – 2014. – № 231.

Statement of the problem. In the context of European integration of Ukraine actualized the problem of studying the experience of information society in the Member States of the European Union, as well as implementing rules of regulations of the European Union to information legislation Ukraine.

Urgency. In the list of priorities of strategic development of Ukraine a special place the protection of rights, freedoms and security of citizens in the information sphere, the rejection of the ideas of the total information control and development of innovative industries, particularly the domestic information technology industry, services and production software products.

Purpose of the article – to investigate the mechanism of real implementation in Ukraine of elements of e-government by improving the system and structure of executive power.

Our task was to study – to make a chronological analysis of the stages of forming Ukrainian legislation on e-government, to determine the mechanism of increasing the efficiency of public administration, introduction of real elements of e-government.

Summary. Relevance of the research is the need to clarify the nature and causes of failure higher state authorities in implementing e-government and finding mechanisms to improve the efficiency of public administration, particularly by

improving the system and structure of executive power, improving the quality of public services, widespread introduction of elements of e-governance .

At the time of independence of Ukraine information technology developed with little or no support from the state. The state's role was limited primarily to the collection of statistical data, which often do not reflect the real situation. The main advantages of complex information technology almost never used in public administration, public relations is in the form of paper communication that does not meet either current challenges or needs of society.

Conclusion and outcomes. The concept was approved by the formation of national electronic information resources. As a result of the Concept expected to achieve: improving information security; accelerate the implementation of "e-government", increase transparency and openness of public authorities; development and harmonization of the legal framework related resources with international law; improvement of information culture and overall educational level of the population. The first time was legally determined that the system of national resources - is organized on a uniform set of national technology resources necessary to solve the socio-economic development and in the National Register of electronic information resources.

There is a need to move away from declarative e-government and development in electronic form and the relevant decision of the Government of Ukraine. The said act to be defined tasks to ministries and other central executive authorities on the implementation of electronic document and the related reporting in electronic form on the results, based on which further studies be made and locally produced proposals for implementation in Ukraine of e-government.